

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Boer zoekt vrouw

8 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:
een uitleg van 'Boer zoekt Vrouw' als uiting van emocultuur aan de hand van de twee volgende kenmerken:

- onbezonnen heftige emoties (teken van oppervlakkigheid) 1
- voortdurend vragen naar hoe men zich voelt 1

voorbeeld van een goed antwoord:

'Boer zoekt Vrouw' zou als uiting van emocultuur beschouwd kunnen worden inzoverre:

- men zich liever laat meeslepen door hevige emoties (wat leidt tot oppervlakkigheid) dan dat men rustig en bezonnen ergens over nadenkt 1
- er voortdurend wordt gevraagd naar hoe men zich voelt 1

9 maximumscore 5

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg over de drie retorische middelen ethos, logos en pathos 3
- een argumentatie welk retorisch middel aansluit bij de boeren 1
- een argumentatie welk retorisch middel aansluit bij de vrouwen 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Aristoteles onderscheidt drie middelen in de retorica: ethos, logos en pathos: (per middel met juiste uitleg 1 scorepunt toekennen) 3
 - Ethos laat de betrouwbaarheid van het karakter zien
 - Bij logos gaat het om deugdelijke argumentatie en logische bewijzen
 - Pathos is heftige acute emotie
- Bij de mannen past ethos het meest omdat het hier gaat om een rustige emotie die tot uitdrukking zou kunnen komen in het zwijgen van de boeren 1
- Bij de vrouwen past pathos het meest. De programmamakers roepen effect op bij de kijkers door het monteren van 'stromen van gevoelens' van de vrouwen 1

Opmerking

Een andere toepassing van de retorische middelen op 'Boer zoekt Vrouw' moet ook goed gerekend worden, mits juist beargumenteerd.

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 2	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> de belangrijkste succesfactor bij het oproepen van emoties volgens Quintilianus: als redenaar zelf ontroerd zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een uitleg vanuit de retorica van Quintilianus van het succes van 'Boer zoekt Vrouw': het publiek neemt echte emoties waar waardoor het geraakt wordt 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de retorica van Quintilianus is het, bij het oproepen van emoties bij het publiek, voor een redenaar het belangrijkste om zelf ontroerd te zijn en de emotie niet slechts oppervlakkig te simuleren of te veinzen: het publiek moet echte emotie waarnemen waardoor het geraakt wordt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de retorica van Quintilianus is het succes van 'Boer zoekt Vrouw' te verklaren door te stellen dat de programmamakers ook hier oprechte emoties inzetten in hun uitzendingen, namelijk die van de boeren en vrouwen, waardoor de kans het grootst is dat de kijker ontroerd of geëmotioneerd zal raken 	1
11	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> een standpunt ten aanzien van de stelling dat emoties cultureel bepaald zijn met bijpassende uitleg van reductionisme dan wel constructivisme 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een correcte toepassing van de stelling van Sapir en Whorf 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een correcte toepassing van 'wietsig lachen' 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Ik vind dat emoties cultureel bepaald zijn en dat maakt mij tot constructivist: emoties zijn sociale constructies die van cultuur tot cultuur van elkaar kunnen verschillen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Emoties als sociale constructies worden uitgedrukt in taal en benoemd met woorden. Als er echter geen woord voor een emotie is dan zou dat kunnen betekenen, zoals Sapir en Whorf stellen, dat de emotie niet bestaat in die cultuur omdat de sociale constructie er niet is 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het 'wietsig lachen' maakt dit ook duidelijk: als we in onze moedertaal geen woord voor 'wietsig lachen' kennen, zullen we de emotie zelf ook niet kennen 	1
	of	

Vraag	Antwoord	Scores
	<ul style="list-style-type: none"> Ik vind dat emoties niet cultureel bepaald zijn en dat maakt mij tot reductionist: emoties kunnen worden herleid tot een biologische basis en zijn daarmee in principe voor iedereen hetzelfde 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Als we in onze moedertaal geen woord voor een emotie kennen dan betekent dat nog niet, zoals Sapir en Whorf stellen, dat we de daarmee corresponderende emotie niet kennen. Hooguit zullen mensen die het betreffende woord in hun moedertaal missen de emotie minder snel herkennen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het 'wietsig lachen' maakt dit ook duidelijk: dit verwijst namelijk naar omstandigheden waarvan ik de emotie ken en kan benoemen, en dat geldt in principe voor iedereen. Wanneer je mensen uitlegt wat het inhoudt zullen ze de emotie herkennen 	1
12	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> een argumentatie waaruit blijkt dat er volgens Aristoteles onterecht sprake is van medelijden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> aan de hand van twee van de vier elementen van medelijden volgens Aristoteles 	2
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Volgens Aristoteles is er onterecht sprake van medelijden bij het wegsturen van de vrouwen in 'Boer zoekt Vrouw' omdat hier niet alle vier de elementen van medelijden aanwezig zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Zo is er (twee van de volgende elementen): <ul style="list-style-type: none"> misschien wel een pijnlijke situatie, maar geen groot leed of onheil. Het is hier niet duidelijk of de vrouw in kwestie geen schuld heeft aan het feit dat ze wordt weggestuurd. Zolang je je niet aanmeldt voor het programma 'Boer zoekt Vrouw' had dit jou zelf niet kunnen overkomen. En misschien lijkt het wel alsof het wegsturen zich in de buurt afspeelt, maar hoogst waarschijnlijk ken je de mensen om wie het gaat helemaal niet en speelt het eigenlijk ver van je vandaan. 	2

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 2	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een argumentatie waaruit blijkt dat er volgens Rousseau en Schopenhauer terecht sprake is van medelijden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • aan de hand van de opvatting over medelijden van Rousseau en Schopenhauer 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens Rousseau en Schopenhauer zou er wel degelijk terecht sprake van medelijden kunnen zijn. De pijn die de weggestuurde vrouwen ervaren had immers ook mijn eigen pijn kunnen zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Voor Rousseau en Schopenhauer telt vooral de gelijkwaardige kwetsbaarheid: de pijn van de ander is ook mijn pijn 	1
14	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg van het object van trots volgens Hume: het eigen ik 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg van de oorzaken van trots volgens Hume: iedere waardevolle eigenschap van onszelf of van ons bezit 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat Leporello volgens Hume onterecht trots is op zijn meester aan de hand van het object en de oorzaak van trots 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens Hume zijn we altijd trots op onszelf: het object van onze trots is altijd het eigen ik 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Maar de oorzaak van die trots kan volgens Hume niet alleen iedere waardevolle eigenschap van onszelf zijn, maar ook van alles wat op een of andere manier met ons verbonden is als bezit 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Leporello zou volgens Hume onterecht trots zijn op de veroveringen van zijn meester don Giovanni (oorzaak) omdat hij als knecht weliswaar verbonden is met zijn meester maar die niet bezit (als er al sprake is van bezit dan is dit eerder andersom en bezit de meester de knecht). Leporello kan dus niet trots zijn op zichzelf (object) 	1

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 4	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	• een uitleg dat don Giovanni de deugd fierheid volgens Aristoteles niet bezit: don Giovanni slaat door naar verwaandheid	1
	• een uitleg aan de hand van twee toepasselijke typering van fierheid (per juiste typering 1 scorepunt toekennen)	2
	• een uitleg aan de hand van tekst 1	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	• Aristoteles zou vinden dat don Giovanni de deugd fierheid niet bezit omdat hij het juiste midden niet vindt maar doorslaat naar verwaandheid	1
	• Een fier mens bewijst anderen graag een dienst en gedraagt zich eenvoudig tegenover gewone mensen, maar don Giovanni maakt ook indruk op gewone vrouwen en gebruikt ze in plaats van hen een dienst te bewijzen	1
	• Fiere mensen laat het koud of zij geprezen worden, maar don Giovanni laat wel een lijst van zijn veroveringen bijhouden	1
	• De mateloosheid in het aantal veroveringen volgens tekst 1 duidt op het niet weten te vinden van het juiste midden	1
16	maximumscore 2	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	• een uitleg van Plato's kritiek op de retorca: de retorca laat zich niet leiden door waarheid en rechtvaardigheid	1
	• een uitleg waarom een vergelijkbare kritiek mogelijk is op don Giovanni: ook don Giovanni laat zich niet leiden door waarheid en rechtvaardigheid	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	• Volgens Plato is de retorca geen wetenschap en heeft het niets met de werkelijkheid te maken. Retorici geven niets om waarheid en rechtvaardigheid maar zijn enkel uit op eigen macht en gewin door middel van mooipraterij	1
	• Don Giovanni verleidt zijn vrouwen ook door mooipraterij maar geeft evenmin om waarheid en rechtvaardigheid: hij is enkel uit op eigen macht en gewin in de vorm van het veroveren van vrouwen. Don Giovanni veinst oprechte liefde terwijl hij slechts aan het versieren en bedotten is	1